No. 127. 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundige en Wetenschappelijke

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag den 27 en 28 Mei.

De GOUVERNEUR der PROVINCIE NOORD-BRABAND, ontvangen hebbende een missive van den heere Kolonel, kommandant der Artillerie te velde, geschreven op heden sub no. 851, houdende kennisgeving, dat door de Artillerie-troepen te Velde, op de navolgende dagen en plaatsen, met den kogel, op eene schijf zal geschoten worden, als:

Den 23sten met aanstaande, op de *Kempenaar* heide.
Den 24sten ditto, op de *Cromvoirtsche* heide, in de rigting van den toren van *Helvoirt*, op den laatsten molen links van de stad *'s Hertogenbosch*.
Den 25sten ditto, tusschen *Tilburg* en *Houten*, achter de pannenbakkerij.
Den 28sten ditto, op de *Woenselsche* heide, links van den weg op *Oirschot*.
Den 30sten ditto, op de *Berlicumsche* heide, in de rigting van den molen van *Heeswijk*.
Den 1sten junij, op de *Woenselsche* heide, als boven.
Den 4den ditto, op de *Berlicumsche* heide, als boven.
Den 6sten ditto, op de *Cromvoirtsche* heide, als boven.
Den 11den ditto, bij *Vegchel*, tusschen *Uden* en *Erp*.
Den 12den ditto, op de *Cromvoirtsche* heide als boven.
Den 13den, op de *Dongensche* heide, bij *Vijfhijk*.

Brengt zulks, door toezending van afschriften dezes, ter kennisse van heeren Burgemeester en Wethouders en Burgemeesters en Assessoren, der aan voorschreven terreinen belendende Gemeenten, met aanschrijving aan dezelven, om hunne ingezetenen daarvan te preveniëren, ten einde, tot voorkoming van ongelukken, het terrein, hetwelk door het schieten zal bestreken worden, gedurende de voorschreven oefeningen worde vermeden.

Zullende dit besluit wijders in de binnen deze Provincie uitkomende Nieuwspapieren worden geplaatst, ten einde daraan meerdere publiciteit te geven.

's Hertogenbosch, den 19den Mei 1832.

De Gouverneur voornoemd,
A. J. L. VAN DEN BOGAERDE.

BERLIJN.

BREDA, den 26sten Mei.

HET ONGELUK.

In ons nommer van den 19 dezer, bij gelegenheid van den val van het ministerie Grey, vergaden wij deze redevoering te *prijs* uit, door deze gebeurtenis, zoo het ons voorkwam, gewijzigden staat van Europa te schetsen. Wij vergaten echter niet te zeggen, hoe moeijelijk het in de tegenwoordige tijden is, den loop der gebeurtenissen te voorspellen; daar reeds dikwijls in den avond van denzelfden dag gewijzigd wordt, wat 's morgens is vastgesteld, en voor onveranderlijk is aangenomen. Met hoeveel minder zekerheid kunnen wij op dit oogenblik redeneren over de zaken die er komen moeten, een tijdstip, waarin Engeland en Frankrijk, als het ware, zonder ministerien, of zonder stuur zijn, en waarin dat van België wankelt. De een bouwt op de conferentie de grootste hoop voor eene gelukkige uitkomst; de ander, door de ondervinding geleerd, twijfelt aan eene voor ons gelukkige wending van dien kant; intusschen lijden de volken, en Franschen, Engelschen en Belgen verheffen hunne stemmen boven alle anderen, en ieder roept om het zeerst over het steeds toenemend hunner ellende; en het is hierbij dat wij met overtuiging kunnen uitspreken: het onregt straft zich-zelven. De hand der eeuwige regtvaardigheid kantijdt reeds zigt- en voelbaar hen, welker beenen te zwak waren, aan de weelde te dragen, en het eenigste dat men met eenige zekerheid konde hunnen voorspellen, is, dat eindelijk de *rede* en het *verstand* zullen gezegevieren.

Sedert vijf tot zes dagen zijn de volken, die wij boven aanduidden, doof voor de stem der wijsheid, voor de lessen door de ondervinding ons overgeleverd. De stem der hartstogten, dezelver krachtvolle toonen, overschreeuwen de zachte en afgemeten taal der kalme overweging; zagen wij het *eigenbelang* de *heerschzucht* en *dwaasheid* tusschen de volken geplaatst, om deze laatste voor aller gezigt te bedekken en dikwijls — of liever altijd — zagen wij de eerste voor de laatste nemen. Alles wat slechts de neigingen dier volken streelde, scheen hun *waarheid* toe; alles wat deze neigingen tegenstreefde was in hun oog valsch. Tot nu toe zagen wij het grootste gedeelte, voornamelijk der Fransche en Belgische natien den weg der *dwaling*, der *ondeugd* en *onregtvaardigheid* volgen, in gelukkige overtuiging dat het die der *waarheid* was. Doch een *raadgever* blijft in den natuurgroom der hevigste en tegen elkander botsende hartstogten, de middelen van teugelloos geweld en wanorde, bestaan. Zijne stem wordt door tijdlang vruchteloos, eindelijk toch behoudt zij de bovenhand, vooral wanneer hartstogten die eerste op het hoogst geklommen is; dan *verlicht* de *kalme overweging* de *dwaling* al hare begoochelingen, en de lang misleide *menschheid* doet eigenbelang, heerschzucht, waanzin en fanatismus verdreven waarheid spoedig in al hare regten terug. Doch eers t aan den rand des afgronds klinkt zij duidelijk, en de volken, van uit eenen stuiptrekkenden droom ontwakende, zelden het dreigende gevaar zien, zullen met angst en wroeging in het hart gewaarwerden, hun dit terugverkregt waardigheid, het onmiskenbare regt te bewonderen, om zich op den weg te laten leiden, die alleen hen tot den hoogsten trap van geluk en roem kan voeren.

Onze raadgever — HET ONGELUK — miskennen wij het niet, begint zijne stem te verheffen; de ontwaking heeft trapsgewijze plaats; nog eene *crisis* en dan is volkomen.

Deze strenge menschenvriend, die de misslagen der stervelingen verbetert, derzelver hoedanigheden louteert, derzelver krachten ontwikkelt, derzelver talenten doet schitteren, en hen dikwerf de banden van het blinde noodlot doet overwinnen; deze nuttige, doch ook droevige beschermer der menschelijke zwakheden, drukt thans zijne koude en harde hand, om het tegen de *waarheid* worstelend Europa tot inkeer te brengen.

In de oogenblikken, dat zich niets omtrent den gang der staatkundige gebeurtenissen voorspellen laat, worden de verschrikkelijke lessen van het ongeluk met elken polsslag hoorbaarder, en vinden ook met elken polsslag meerder toehoorders. Eindelijk toch zullen de volkeren, in stede van zich door deszelfs overtuigende taal te laten verbitteren, zonder zich door derzelfs gestrengheid te laten nederdrukken, uit deszelfs raadgevingen een geheel nieuw bestaan en nieuwe krachten putten, en, naar menschelijke berekening, laat zich slechts dit vooruit zien, dat het *ongeluk* voor die volkeren eindelijk zoo nuttig zal worden, als de *voorspoed* hun nadeelig geweest is.

Ook wij zijn in de school van het ongeluk gelouterd, en dragen daaruit de overtuiging weg, dat zoo de gunsten van het noodlot ons verweekten, de gestrengheid van het ongeluk ons gehard heeft. Laat ons dan ook de deszelfs nuttige lessen vruchten trekken en laat ons het *voorledene* met BEDAUW, het *tegenwoordige* zonder zwaarmoed, en het *toekomende* zonder HERSENSCHIMMIGE DENKBEELDEN beschouwen.

Heden is aan ons bureau door Z. Exc. den heer directeur-generaal van oorlog, ten gevolge dat groote misbruiken welke daarbij waren ontdekt, thans bepaald geworden, dat voor het vervolg geene adressen om verlof, ten behoeve van zieken, in de hospitalen, ziekenzalen of infirmerien opgenomen, door Z. Exc. aan de plaatselijke kommandanten, met het toezigt daarover belast, zullen worden gezonden, dan de zoodanigen, welke rechtstreeks door de ouders of bloedverwanten van zoodanige zieken aan Z. Exc. zijn ingezonden, en ten blijke waarvan de aanteekening der verzoekers zal moeten worden gecertificeerd door den burgemeester hunner woonplaats, of den ambtenaar die hem vervangt; terwijl die aanvragen bovendien zullen moeten worden ondersteund door eene insgelijks door den heer burgemeester of diegenen die hem vervangt, geteekende en met den stempel of het cachet der gemeente voorziene verklaring, dat de verzoekers in staat zijn diegenen, voor wie zij het verlof verlangen, behoorlijk te verzorgen. Z. Exc. heeft er bij gevoegd, dat deze bepaling aan de verpleegden, in het gesticht onder toezigt van de provinciale kommandanten staande, behoorlijk behoort kenbaar te worden gemaakt; dat alle adressen die hier niet aan voldoen, door Z. Exc. buiten beschikking zullen worden gesteld, en dat geene militairen of officieren, aan welke verlof wordt verleend, daarvan gebruik zullen mogen maken, indien zij niet van het vereischte zeegeld voorzien zijn tot aan de plaats waarvoor hun het verlof is verleend.

's Gravenhage, den 25sten Mei.

De tweede kamer der staten-generaal heeft heden de aangekondigde bijeenkomst gehouden. Twee ingekomene boekdeelen, de jaargang 1831 van het register op de staats-courant, en het nadere rakende de belangen van de inlandsche nijverheid in verband met den koophandel, zullen de gewone commissie gelast. Enige ingekomene petitien worden gesteld in handen van de daartoe bestemde commissie, welke, bij monde van vier harer leden, als de heeren *Coets*, *van Swinderen*, *van Hemert* en *van der Heuvel*, verslag heeft uitgebragt, welke beteekening had omtrent het ongedurig tarief der regten van in-, uit- en doorvoer, wegens inbedenkingen hebben ingezonden verschillende handelaren te Middelburg en te Groningen; beeden fabrijkanten te Breda, Oosterhout en Geertruidenberg, welke verscheijden van buitenlandsche zijden of tarief hebben verzocht, eindelijk van blootsijn te Rotterdam, Dordrecht en Delft, fabrik van touwwerk, sajet en garen te Scherpenzeel in Gelderland; landbouwende

ningen, en siroopmakers in Gelderland, welke allen beschermende regten verzoeken; 2°. tot de ontwerpen van wet tot daarstelling van accijnsen op turf en steenkolen, waartegen opkomen of waarvan vrijdom vragen: grofsmeders te Rotterdam; lakenfabrikeurs te Delft; oliefabrikeurs aan de Zaan en te Delft, verwaarders van glasbiggerijen te Delft, Rotterdam en Zwijndrecht, en siroopfabrikeurs te Oosterbeek bij Arnhem; 3°. de wet op de personele belasting, waarin door verhuurders van logementen te Amsterdam bezwaren worden voorgedragen; en 4°. de wet op het patentregt: verzoekende inlandsche kooplieden te Almelo en Uitmarsum beschermende wetbepalingen tegen marskramers en ventjagers. Alle deze petitien zullen ter griffie worden nedergelegd en de verslagen over het meerendeel derzelve te gelijk worden gedrukt en rondgedeeld. Omtrent eene petitie, van een lid der Israëlitische gemeente te Amsterdam, die over zijnen hoogen aanslag in de kerkenlasten klaagt, wordt overgegaan tot de orde van den dag.

Vervolgens heeft de centrale afdeeling verslag uitgebragt: 1°. op het ontwerp van wet, houdende een accijns op den turf, en 2°. op dat tot daarstelling eener belasting op de steenkolen. De leden hebben nog vele bedenkingen daartegen geopperd, beschouwen de wetten als onuitvoerlijk, het bedrag der accijnsen als veel te zwaar, te nadeelig voor de fabrijken enz. Ten gevolge dezer bedenkingen heeft de regering nog nieuwe veranderingen in de ontwerpen gebragt. Zoo wordt thans in het ontwerp van wet op den turf bepaald, dat de koning zich voorbehoudt om eene korting van 40 ten honderd toe te staan op den baggerturf, die uit de hooge veengronden gebaggerd of uitgegraven is; dat aan de oliemolens en wolkammerijen vrijdom voor ⅔ van den accijns wegens den korten turf zal worden verleend, en dat de wet eerst met 15 Julij 1832 in werking zal worden gebragt.

In dat op de steenkolen wordt nu vastgesteld, dat *vier vijfden* vrijdom van den accijns zullen genieten: anker- en aanbeeldsmederijen, bierbrouwerijen, gieterijen van ijzer, koper, tin, lood of zink, kunst-potasch-fabrijken, meestoven, pletterijen van ijzer, koper, tin, lood of zink, smelterijen van ijzer, koper, tin, lood of zink, spijker-fabrijken, stoommolens, stoomwerktuig-fabrijken, stroopkokerijen, suikerraffinaderijen, taanderijen, zeepziederijen, of makerijen, zoutketen, loodwit-fabrijken, oliemolens, sacharum-saturni-fabrijken; dat *twee derden* vrijdom zullen worden toegekend aan: laken-verwerijen, manufactuur-verwerijen, stijfsel-fabrijken en touwslagerijen; dat *negen tienden* zullen genieten: branderijen, distileerderijen en monterijen; en dat de wet den 15den Julij in werking zal worden gebragt.

Werd bepaald dat de beraadslagingen over de voordragt betreffende den turf zaterdag morgen ten 11 ure, en die over de steenkolen, na den afloop derzelve, zouden plaats hebben.

De vergadering is tot dien tijd gescheiden.

— Men verwacht eerst in de aanstaande week de indiening van het ontwerp van wet, tot beschikbaarstelling van de middelen tot dekking der buitengewone oorlogskosten voor de tweede helft des jaars 1832.

BELGIE.

BRUSSEL, den 25sten Mei.

Onze eerste wetgevende kamer heeft in hare zitting van gisteren de beraadslagingen over het ontwerp van wet op de mijnen geopend. De afgevaardigden hebben de wet op het muntstelsel met 60 tegen 6 stemmen aangenomen. Aan het eind der zitting werd de minister van justitie door den heer *Lebeau* gevraagd, of de redenen (het benoemen van een nieuwen minister) die tot op maandag de behandeling der wet op de regterlijke organisatie had doen uitstellen, nog bestonden? De heer *Raikem* antwoordde: dat daarin nog geene verandering was gekomen.

— De *Moniteur* behelst een artikel over het dezer dagen bekend geworden tractaat, opzigtelijk de slechting der belgische vestingen; gelijk men weet, (zie ons nommer van 23 dezer) was hetzelve, zoo als het door de bladen medegedeeld werd, niet geheel juist, als zijnde er, bij nadere schikking, in januarij eenige verandering in gebragt; desniettemin was het tractaat het voorwerp geworden der aanvallen van verscheidene onzer oppositie-bladen. Zie hier wat ons officiel blad, ter betere waardering van gedacht tractaat en tot wederlegging der ingebragte beschuldigingen, aangaande hetzelve zegt:

„De overeenkomst betrekkelijk de belgische vestingen is, wij aarzelen niet het te zeggen, eene der eervolste actens der belgische diplomatie, en volmaakt het werk onzer onafhankelijkheid. Bij het [illegible] voorbehouden [illegible] den van *Frankrijk* en daartoe aan [illegible] 50 millioenen die door Frankrijk betaald worden; de Koning der Nederlanden ontving, voor zijn aandeel, 60 millioenen, die tot de oprigting en herstelling der belgische vestingen gebruikt werden. De verbonden mogendheden beschouwden zich, sedert 1815, als de eigenaars, of liever als de mede-eigenaars der aldus in België opgerigte vestingen; zij werden op gezette tijden in haren naam door, aan het koningrijk der Nederlanden vreemde, officieren in oogenschouw genomen. De staat van zaken heeft opgehouden; deze gewigtige omstandigheid is niet in het tractaat zelve beschreven, maar in eene acte van 23sten januarij gesteld en gelijkelijk met het tractaat uitgewisseld. *Declaratie en algemeene souvereiniteit van Z. M. den koning der Belgen over de vestingen* is erkend; de in wezen blijvende vestingen zullen niet geene gezette inspectie van vreemde agenten onderworpen zijn; de mogendheden meenen alleen, binnen een vastgestelden tijd, te laten onderzoeken, *of de vijf vestingen, die niet [illegible] moeten blijven, gehoorzaam aan de beschikking zijn*: de vestingen zullen voor het grootste deel op kosten van den vreemdeling gesticht worden, als zijnde grond zelf, ons uitsluitend eigendom. Op den 5den mei is dit tractaat geratificeerd geworden; dien dag zegt en dat van dat oogenblik af de belgische grond bevrijd is geworden van al de dienstbaarheid, van het publiek regt, welke de overwinnaars van 1815 hetzelve opgelegd hadden.

„Zoodanig is de ware zin van het tractaat door den generaal *Goblet* te London den 14den december 1831 geteekend, en door den heer *van de Weyer* den 5den mei geratificeerd; de minister die deze onderhandeling geleid heeft, zal niet aarzelen al de verantwoordelijkheid daarvan voor de kamers en het land op zich te nemen; verre van tegen de grondslagen dezer overeenkomst te protesteren, zullen de Belgen hier zijn over deze laatste note, die de bevrijding van hunnen grond voltooit."

— Koning *Leopold* zal maandag morgen naar Compiegne vertrekken; dien dag over Mons, Quievrain (waar de hertog de *Chartres* zich bevinden zal om den koning te begroeten) en Valenciennes tot Kamerrijk gaan en daar vernachten; den volgenden dag zal hij Compiegne bereiken, waar de koninglijke familie hem zal ontvangen. De koning zal den 1sten Julij naar Brussel terugkeeren.

— De nota van het belgisch gouvernement aan de conferentie en de bijna zekerheid van het aanstaand huwelijk van *Leopold* schijnen eenen gunstigen invloed op de gemoederen te allen uitoefenen. Deze beide gebeurtenissen worden vrij algemeen te Brussel als dienstbaar geacht om tot eene betere toekomst te geleiden.

— Men verzekert, dat de verzoening, tusschen den heer *de Meulenaere* en den heer *van de Weyer*, in tegenwoordigheid van Z. M., heeft plaats gehad, die hen beiden op het paleis had ontboden.

— Wij kunnen als *zeker* berigten, zegt de *Courrier*, dat de conferentie den Koning van Holland uitgenoodigd heeft, van plenipotentiarissen naar London te zenden, ten einde over een tractaat tusschen Holland en België te *onderhandelen*. Men ziet dus, hieruit er op volgen, dat er nog niets gedaan is: na de onderhandelingen, zal men moeten teekenen, na de onderteekening zal men dit derde of vierde eindelijk bepaald en onherroepelijk tractaat moeten ratificeren, onder inwachting van het vijfde of zesde van hetzelfde slag.

— Blijkens de jongste officiele rapporten, op het ministerie van binnenlandsche zaken ontvangen, hebben er geen nieuwe cholera-gevallen, noch te Kortrijk, noch te Wetteren meer plaats gehad. Deze ziekte heerscht tot heden, voor zoo veel ter kennisse van het gouvernement is, in geen enkel ander deel van het koningrijk. (*Moniteur.*)

ANTWERPEN, den 24sten Mei.

Zoo als wij het gisteren aangekondigd hebben, zegt ons *Journal du Commerce*, de heer *Delrue* is met een rijtuig van vier gendarmen vergezeld en de *handen gebonden*, naar het hof van assises gebragt. Brave krijgslieden, getuigen van deze onwaardige behandeling, welke de heer *van Zuijlen* niet gepast geoordeeld heeft ten aanzien der beschuldigden van plundering, hebben terstond eene verklaring geteekend, constaterende het gedrag van den brigadier der gendarmerie. Na de opening der zitting ondervroeg de president den beschuldigden, die antwoordde dat de drie vervolgde artikelen getrokken waren, het eerste uit den *Messager de Gand*, het tweede uit *l'Industrie*, het 3de uit den *Constitutionnel*.

De pleidooijen werden van wegen het publiek ministerie door den heer *van Zuijlen* gevoerd, en de beschuldigde met nadruk verdedigd door de advokaten *Metdepenningen* van Gent en [illegible] van Brussel. De jury verklaarde, na een uur overwegens, op de voorgestelde vragen: 1° is de heer *Delrue* schuldig [illegible] is hij schuldig aan aanzetting tot desertie? [illegible] waarop de president van het hof hem onmiddelijk in vrijheid te stellen. De [illegible] werd door talrijke bravo's gevolgd en de held *Delrue* van alle zijden gelukgewenscht. Evenwel mistte in de zaal gaven eenige geringe lieden, die daar voorbedacht scheuren geplaatst, blijken van ontevredenheid te kennen.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 23sten Mei.

Terwijl het besthur nog immer in dezelfde onzekerheid verkeert, omtrent de zamenstelling of aanvulling van het ministerie, hebben

eenige gedeputeerden goedgevonden zich bij den heer *Laffitte* te vereenigen, en aldaar eene beraadslaging te openen, over den bedenkelijken toestand waarin zich Frankrijk bevindt, en over de middelen, welke geschikt zijn daarin te voorzien. Het eerste voorstel hetwelk aldaar in omvraag werd gebragt, was, of men aan de uitnoodiging van andere afgevaardigden, van de ministeriele zijde, zoude voldoen en tot het oprigten van een monument aan den heer *C. Perier* zoude medewerken. Met algemeene stemmen, is deze vraag ontkennend beantwoord. Vervolgens tot het eigenlijk doel der vereeniging overgaande, heeft men even eenstemmig begrepen, dat het tegenwoordig bestuur ongeschikt was om in deze moeijelijke omstandigheden de teugels van het bewind met nadruk te voeren, en dat het dus de pligt der vertegenwoordigers was, om van dit gevoelen aan den koning, des noods ook aan de natie kennis te geven. Toen het nu echter op de kenze der middelen aankwam, waardoor de kennisgeving zoude plaats hebben was men het niet zoo dadelijk eens. De bevigste voorstanders der oppositie wilden dat men zich in massa aan het nationaal genootschap zoude aansluiten, hetwelk ten doel heeft om de onafhankelijkheid van Frankrijk, en de eenwige uitsluiting van den oudsten tak der Bourbons te handhaven. Anderen raadden voor, dat men aan den koning in het openbaar een adres zoude aanbieden, en daarbij de bezorgdheid der onderteekenaren te kennen geven. De meerderheid echter begreep, dat beide die maatregelen buiten de bevoegdheid van een zeer klein gedeelte der vertegenwoordiging lagen en dus tot niet anders strekken zouden, dan om zich de hoofden eener partij in 't openbaar op te werpen. Ten slotte eindelijk, is men dan tot het meer gemaligd besluit gekomen, om van hetgene daarin is voorgevallen, een zoodanig verslag op te maken, hetwelk geschikt zoude zijn, om het eenstemmig gevoelen der tegenwoordige leden aan den dag te brengen. Met de redactie van dit verslag zijn belast geworden de heeren *Comte, Cormenin, Lafaijette Laffitte, Mauguin* en *Odillon Barrot*.

De *Moniteur* houdt heden morgen een zeer uitgebreid verslag en proces-verbaal in, van het onderzoek hetwelk te Toulon bij de aankomst der stoomboot *Carlo-Alberto* heeft plaats gehad, en waarbij het dan moet gebleken zijn, dat de vrouw, welke met dat schip van Ajaccio was teruggekomen, dezelfde was, welke te Cietat werd gearresteerd, en toen voor de hertogin *van Berry* werd aangezien; dat echter dit laatste vermoeden geheel ongegrond is geweest, daar men nu de zekerheid heeft verkregen, dat gezegde persoon *Lebechu* genaamd was, en zich als kamenier sedert een geruimen tijd in dienst der hertogin heeft bevonden.

— Het *Journal des debats* bevestigt het vertrek der koninklijke familie tegen den 28sten naar Compiegne, voor de verloving van Zr. Ms. oudste dochter met den koning der Belgen (*zie artikel Brussel hier voor*). Twee bataillons infanterie, echt eskadron kurassiers en eene batterij artillerie zullen gedurende het verblijf der vorstelijke personen te Compiegne zich bevinden.

— De onlusten te Beziers op den 15den dezer voorgevallen, zijn volgens meer omstandige berigten, van eenen zeer bedenkelijken aard geweest. Na het ontstaan van twist tusschen eenige dragonders en burgers, is genoegzaam de geheele bezetting in de wapenen gekomen, en heeft dezelve de stad in alle rigtingen doorkruist. De majoor en overige leden van het plaatselijk bestuur schijnen daarbij in het vervullen hunner pligten achterlijk te zijn geweest en slechts weinig moeite te hebben gedaan om de rust te herstellen. Van beide zijden verbitterd, is het dus tot een gevecht in de straten gekomen, waarbij de militairen, hoewel van betere wapenen voorzien, het grootste aantal der aan dooden als gekwetsten verloren hebben, en hetwelk dan ook niet is geëindigd, alvorens het regiment dragonders door de officieren zelve in de kazerne is teruggevoerd. De nationale garde heeft den volgenden dag alle wachtposten bezet.

Ook te Grenoble moet de rust niet geheel hersteld zijn; het 35e regiment van linie is van daar nog niet vertrokken, maar voortdurend geconsigneerd.

De hertog van *Orleans* is dezen morgen naar de krijgskundige school van St. Cyr vertrokken, om dezelve in oogenschouw te nemen. Zijne reis naar het Zuiden moet nog eenige dagen zijn verschoven.

Te Tarascon, Perpignan, en in eenige kleinere plaatsen hebben voor weinige dagen onderscheidene volksbewegingen plaats gehad; de verbittering, welke aldaar tusschen de aanhangers van het vorig bestuur en de omwentelings-gezinden heerscht, moet alle denkbeelden boven gaan, en zeer dikwijls tot dadelijkheden tusschen de beide partijen aanleiding geven. Zoo beschuldigdt men dan ook dit wederom de Katlisten, dat deze hunne tegenstanders zijn op het lijf gevallen.

In het departement de la Manche heeft men sedert 14 dagen een aantal brandstichtingen te betreuren. Het arrondissement Avranches lijdt vooral onder dezen greuel. De daders is men echter nog niet op het spoor gekomen.

— De beursnotering van heden (25 mei) was als volgt: de 5 pCt. kont. 96,80; op tijd 96,90; de 3 pCt kont. 70; op tijd 70,05; Nap: renten 82,40; Sp: perp: 58½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 20sten Mei.

Volgens onderscheidene berigten uit Bologna ontvangen, ziet men in de legatien nog immer de toekomst met bezorgdheid te gemoet. De *Allgemeine Zeitung* deelt dienaangaande eenen brief mede, waarin de volgende bijzonderheden voorkomen. » In plaats van de menigvuldige verbeteringen welke het paussellijk bestuur zoude invoeren, worden de legatien slechts met nieuwe belastingen bezwaard; tot deze laatste behoort de gedwongene geldleening, welke thans met nadruk wordt ingevorderd, en in geval van wanbetaling door het verkoopen van goederen aangevuld. Het een en ander dezer bezwaren schrijft men vooral aan den invloed van zekeren *Boretelli* toe, die bij den kardinaal een onbepaald vertrouwen geniet. Het Roomsche hof heeft aan dezen laatsten reeds meermalen den uitdrukkelijken last overgezonden, om het opperbevel in de legatien neder te leggen en zich voortaan tot het bestuur van Pesaro te bepalen; doch ten gevolge van de wanorde die in de Romeinsche Staten alom heerscht, weigert de kardinaal aan dezen last te voldoen. De staats-sekretaris vond daarop voor eenigen tijd goed, den prelaat *Cappacini* naar Bologna af te vaardigen, om zijnen ambtgenoot tot gehoorzaamheid te vermanen, doch ook deze poging is zonder gevolg gebleven; de kardinaal *Albani* herhaalde zijn weigerend antwoord, en deed hetzelve van zoodanige uitdrukkingen vergezeld gaan, dat Monseigneur *Cappacini* verlegen naar Rome moest terug keeren. Van de zending van den ridder *Subregondi* vernemt men niet meer, en de inwoners der legatien vinden dus overvloedig reden om aan het bestaan eener intrigue te gelooven, welke eene geheele verzoening tusschen den Paussellijken Stoel en deszelfs onderdanen, op dezen duur tracht onmogelijk te maken."

ENGELAND.

LONDEN, den 22sten Mei.

Gisteren heeft het Huis der Lords de beraadslaging over de hervormingsbill in comite hervat. De hertog van *Newcastle* heeft eene motie aangekondigd, om te onderzoeken tot hoe ver zich het prerogatief des Konings, om pairs te benoemen, kan uitstrekken. Men vleit zich, dat de bill bij de Lords zal doorgaan, zonder dat zoodanige benoeming noodig zal zijn.

De *Courier* zeide gisteren, sprekende van bovengenoemde zitting van het huis der lords, dat men zich op eene zeer levendige discussie verwachte, waartoe aanleiding zou geven de volgende brief, welke door den heer *Taylor*, bijzonderen secretaris des Konings en vriend van lord *Wellington*, aan verscheiden pairs gezonden was.

Raleis van St. James, 17 Mei 1832.

Mijn waarde Lord!

Z. M. heeft mij met den last vereerd u te berigten, dat zekere moeijelijkheden, die de schikkingen voor de bill belemmerden, uit den weg zouden geruimd worden, door de verklaring die een genoegzaam aantal pairs zouden toestemmen te doen, dat zij, tengevolge van den tegenwoordigen staat van zaken, het besluit genomen hebben, hunnen tegenstand aan de hervorm-bill te laten varen, ten einde dezelve onverwijld en zoo mogelijk in dezelfs tegenwoordige bepalingen zou kunnen doorgaan.

(get.) *Herbert Taylor.*

Hetzelfde blad zegt verder: dat er maatregelen genomen worden voor de vorming van een nieuw ministerie hetwelk de administratie *Grey* opvolgen moet onmiddellijk na het doorgaan der hervorming-bill, en, uit de partij, den hertog *van Wellington* toegedaan, zou gekozen worden.

— De *Morning-chroniole* spreekt van een zwaar misverstand tusschen den koning en zijn broeder, den hertog *van Sussex*, ter oorzake eener tegen de hervorm-bill gerigte petitie van Bristol, welke de hertog in de dagbladen had doen opnemen, nadat de koning geweigerd had hem te ontvangen. Gemeld blad zegt dat de order gegeven was den hertog *van Sussex* aan het hof niet meer toe te laten.

— Eergisteren is er eene lange bijeenkomst van de plenipotentiarissen der vijf mogendheden op het bureau van buitenlandsche zaken gehouden.

— Heden zijn de 3 per cents geconsolideerden 3 achtsten.

Mengelingen.

DE HOOGE SCHOLEN IN SPANJE.

(*Vervolg van No. 124.*)

De hervormingen van *Caballero* strekten zich niet verder uit dan tot de gemelde stichtingen van de tweede orde. De door hem ingevoerde reglementen werden echter slechts zeer onvolledig gevolgd, en ongevoelig kwam men tot den ouden staat van zaken terug. Niet alleen bestaan er thans weder een gelijk aantal universiteiten van den tweeden rang, waaronder men die van Saragosse, Valencia, Seville, Grenade, Murcie, Cervera, Toledo en St. Jago onderscheidt, maar zelfs hervindt men nog dezelfde reglementen als eertijds, betreffende de cursussen, de verkrijging der graden en het gezag der besturders. In elke universiteit van den eersten rang waren twee collegien, mede den naam van *mayores* dragende, die, eenige jaren geleden, afgeschaft werden: derzelver inkomsten werden, even als derzelver dotatien ten behoeve van den staat aangewend. De *colegiales* van Salamanka, Alcala en Valladolid hebben door alle tijden heen eene groote letterkundige vermaardheid genoten, en deze in alle opzigten verdiend, dank zij de zorgen, waarmede de studien aan deze stichtingen behartigd werden.

Wij gaven hierboven op hoeveel jaren studien er vereischt werden tot het verkrijgen van den graad van doctor in de geneeskunde. Zie hier de wijze, waarop men de waardigheid van heelmeester verkrijgt. De toekomstige Spaansche heelmeester begint met barbier te zijn. Na gedurende twee

jaren zich in de behandeling van het scheermes geoefend te hebben, beide bij zijnen werkkring uit hetgeen men hospitaal-praktijk noemt. Aanvankelijk wordt de kandidaat door de andere barbier-chirurgijns geëxamineerd, die vroeger dezelfde proeven hebben ondergaan. Na dat onderzoek, hetwelk zelden ongelukkig uitvalt, is de élève *cirujano romanista*, d: i: chirurgijn, die alleen de, in het Spaansch geschrevene heelkundige werken bestudeert. Er zijn ook *cirujanos latinos*, die een geregelde, en op de hoogte der wetenschap zijnde cursus volgen in collegien van Madrid, Kadix of Barcelona.

Het is hier niet misplaatst op te merken, dat de Spaansche steden van den eersten rang en die aan de zeekusten gelegen, de geheele beschaving van het rijk bevatten; eene beschaving, welke echter met die der meeste volken van Europa gelijk staat, met dat onderscheid intusschen, dat niet alle klassen der maatschappij er gelijkelijk in deelen.

De studie der geneeskunde is in Spanje zeer goed ingerigt: theorie is er met praktijk vereenigd, terwijl belangrijke ontdekkingen in de natuurlijke wijsgeerte het gebied dier wetenschap nog aanmerkelijk hebben uitgebreid. De studien van notaris en procureur zijn daarentegen beuzelachtig. Daartoe is het voldoende om gedurende een korten tijd zich, op het kantoor van een advokaat, notaris of procureur, op haarklovertjens toe te leggen; waarop de kandidaat een examen, doch alleen voor den vorm, ondergaat. Zoodra hij vorderen is van een *escribanias* (post van notaris) of van een *procuranias* (post van procureur) van welke de *ayuntamiento* of stedelijke raad, in elke stad altijd een zeker getal ter zijner beschikking heeft — is de jongman, verzekerd van voor een bekwaam man gehouden te zullen worden, ten volle in staat om, zoowel de regtzaken als de pleitenden om den tijd te leiden.

Uit het reeds gezegde blijkt, dat het in sommige vakken van studie voor de leerlingen allermoeijelijkst wordt de noodige kundigheden te verwerven; zoo ook, wat er te wachten is daar, waar het lancet met het scheermes vereenigd is, en de wetshandhaving in de kunst van haarklovertjens gelegen is.

De treurige gevolgen dezer inrigtingen verdwijnen een nog ernstiger aanzien, wanneer men daarbij de levenswijze der studenten in de Akademiesteden in aanmerking neemt. Intusschen moet men erkennen, dat de uitkomsten — men weet bijna niet hoe — gunstiger zijn, dan men uit den aard der zaak zoude verwachten. Het is waar, dat tot heden, de geleerden, waarop Spanje roem dragen mag, hunne kundigheden niet aan de universiteiten verschuldigd zijn; maar deze stichtingen hebben toch altijd de zaden der wetenschappen weten te bewaren, die, ofschoon tegenwoordig oneindeloos, voortreffelijke vruchten zouden opleveren, zoodra de regering een goed stelsel van opvoeding aannemt. De humaniora, de wiskunde en de Oostersche talen zullen derzelver bloei steeds aan de hoogleeraren der universiteit van Salamanka te danken hebben. De geneeskundige school, naar de beginselen van Dr. *Pignar* ingerigt, streek de akademie van Valencia tot ere; terwijl de leeraren in de zedekunde en beschouwende godgeleerdheid der universiteit van Alcala, het bijgeloof en de leer der duisterlingen, krachtig bestreden hebben. De grondige regtsgeleerden van Valladolid hebben in de moeijelijkste zaken uitspraak gedaan, overal; zelfs in hoogescholen, welke het meeste onder den invloed der monniken of van den Paus stonden. De leeraren in het kanoniek regt hebben steeds belachelijke aanmatigingen van het hof van Rome bestreden, zelfs in spijt van de bedreigingen der Inquisitie. Men zal moeite hebben het te gelooven, maar in geen katholijk land is met zooveel standvastigheid als in Spanje, de magt en het despotismus van den Paus te keer gegaan; nergens heeft men meer dan daar, ijver aan den dag gelegd ter verdediging van het beheer en de magt der wereldlijke autoriteit; en met waarheid kan men zeggen, dat indien de Vorsten, die dat land geregeerd hebben, gebruik hadden weten te maken van de ondersteuning, hun door regtgeleerden en leeraren der hoogescholen, zoo menigmalen verleend, dat alsdan het juk, hetwelk zoo lang op Spanje drukt, verbroken zoude geweest zijn, alsdan ware de eenige hinderpaal voor deszelfs staatkundige wedergeboorte geheel weggeruimd. (*Het vervolg en slot hierna.*)

Gemiddelde prijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, 25 *Mei* 1832.

					gebl
Nederlanden,	Werkelijke schuld, 2½ pct.	*f*	43/16	à 43¼	43
	Uitgestelde schuld		1/16	à »	
	Kansbiljetten		16⅜	à 17	16⅝
	Amortisatie Syndicaat, 4½ pct.		72⅛	à 72¾	72⅝
	Idem idem, 3½ pct.		57¼	à 57⅜	57⅜
	Oorlogs-lasten 1830, à 5 pct.		91	à 91½	91⅛
	Nw. geldl. 1831, à 6 pct.		96⅛	à 97	96⅝
	Nieuwe idem 1832, à 5 pct.		80¾	à 81⅛	81⅛
	Schatkist-biljetten, 6 pct.		99	à 99⅛	99⅛
	Handel-Maatschappij, 4½ pct.		84⅛	à 85¼	84¾
Frankrijk,	inschr. op 't Grootb. 3 pct.		69¼	à 70¼	69⅞
Rusland,	Bij *Hope en Comp.*, 5 pct.		93½	à 94¼	94
	Bij dezelfde 1822, 5 pct.		94¾	à 95⅛	95
Spanje,	Certific. Amst., 5 pct.		50⅛	à 50⅜	50⅛
	Dezelfde, 5 pct.		2⅜	à 2⅝	2⅝
	Uitgestelde schuld.		6¾	à 7¼	6⅞

AMORTISATIE SYNDICAAT.

De Leden van het Syndicaat dezer stad worden uitgenoodigd tot de vergadering, die zal gehouden worden op Dinsdag den 12 Junij 1832, des voormiddags ten 10 uren, ten huize van den Heer Inspecteur der Domeinen in het eerste ressort en ten overstaan van den Heere Burgemeester der Stad *Breda*, publiek aan den minstbrengenden Aanbesteder:

Het doen van REPARATIEN en VERFIJ-

WERKEN aan de DOMANIALE GEBOUWEN in het ressort van gemeld Agentschap, met de leverantie der daartoe benoodigde Materialen, en zulks in vijf afzonderlijke percelen; breeder bij billetten omschreven.

Het bestek en de kondities van Aanbesteding liggen ter lezing in de Koffijhuizen bij *Pijlak* en *Aertgeerts* te *Breda*, mitsgaders ten Kantore van den Agent; zijnde bij den Opziener *J. Lagoor* te *Terheijden* de noodige informatien te bekomen.

Breda, den 21sten Mei 1832.

De Agent voornoemd,
M. SMITS.

* * De ondergeteekende verwittigt alle Heeren Officieren, dat bij hem te bekomen zijn alle KAMPEERGOEDEREN, zoo als BEDJES, MATRASSEN, TAFELS, STOELEN enz., tot dat einde op nieuw uitgedacht, benevens GLAS- en AARDEWERK; alles tot civiele prijzen.

P. HEIJMANS,
Timmerman en Meubelmaker, op de Groote Markt, Lett. A. No. 407.

* * Een JONGELING van de Hervormde Godsdienst, 22 jaren oud, en sedert eenige jaren als KLERK in het Notariaat werkzaam, wenschte ter verdere opleiding, ten huize van een Notaris geplaatst te worden; wegens zijn gedrag zal hij de beste getuigschriften overleggen. Men vervoege zich ter nadere informatie met brieven franko aan de Uitgevers dezer, onder letter D.

* * Bij het 2de Bat. Iste Afdeel. Geldersche Schutterij, worde tegen voordeelige voorwaarden gevraagd, een HOORNBLAZER, om met rang van Onder-officier naar behooren het Klepperhoorn te blazen, en vooral bekwaam instructie te geven; tevens voorzien van goede bescheiden. — Zich te adresseren met franco brieven aan den Kommanderenden Officier van gemeld Bat. te *Leerop Zand*.

* * Bij de 17de Afdeeling Infanterie, worden gevraagd TWEE PERSONEN, geschikt tot het blazen van den KLEPHOORN, en in staat om op dat instrument aan de overige Hoornblazers instructie te kunnen geven, en zulks tegen betaling van 50 cents daags, behalve de gewone toelage voor kleeding enz. — Degenen welke hiertoe bekwaam en genegen mogten zijn, kunnen zich aanmelden bij den Heere Kolonel dier Afdeeling te *Asten* in *Noord-Braband*, of bij den Heere Majoor, kommanderende het Depôt, te *Haarlem*, — de Brieven franco.

156ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Bij de Wed. F. B. HOLLINGERUS PIPERS, alleen gekwalificeerd Collectrice der Koninklijke Nederlandsche Loterij te *Breda*, zijn te bekomen en ten Kantore van BRUGSE & Comp. verkrijgbaar gesteld: HEELE en GEDEELTEN van LOTEN tot *Huur, Koop en voor alle Klassen gefourneerd*, volgens *Prijscourant*. De trekking der eerste Klasse geschiedt op Dingsdag den 12 Junij 1832.

ADVERTENTIE.

De ondergeteekende WILLEM PIETERSE, gepatenteerd Commissionair in de Provincien Zeeland, Zuid-Holland en Noord-Braband, woonachtig te Gorcum, Lange Ves, Lett. C. No. 142, maakt aan zijne begunstigers bekend, dat bij hem verkrijgbaar zijn PLAATSVERVANGERS voor de Nationale Militie en Schutterijen, zoowel voor de reeds in activen dienst gesteld, als voor de aanstaande ligting der Schutterij, waarvoor men bij hem in voorraad reeds kan accorderen op solide Voorwaarden. De geinteresseerden kunnen zich adresseren ten kantore van *Mr van der Harst* op de Vlaamsche dijk te Rotterdam; bij *G. van der Meulen* te Middelharnas; bij *P. Zuijderhoek* te Sliedrecht; te Thoren bij *H. Cornelissen*; te Rozendaal bij den Heer Notaris *Bucx*; te Breda bij de Wed. *Vermunt*; te Tilburg bij de Wed. *van Roessel*, en te 's Bosch bij *de Laat* in de Zwaan.

W. PIETERSE,
Gz. Commissionair.

* * Door W. J. THIEME te *Zutphen* is alom verkrijgbaar gesteld:

H. J. MATTHES, Pred. te *Leyden*, WOORD tot bemoediging en troost voor Nederlandsche Christenen in leerreden . . . . . *f* 2.40.

CAMPION CACOGRAPHIE FRANÇAISE, a l'usage des pensionnats, 6e edit. . . 0.40.

* * Bij J. MOENS te *Middelburg* is gedrukt en te bekomen: HET BEVOLKTE EILAND, of de Schipbreuk, verhaald in den kolditz gevallenen levensloop van zekeren Charlom Ventelingue, gezegden Schatzamper, door P. MEES, EEN Hoorndragenden wijsgeer te *Sluis* in Vlaanderen, in gebonden 0.50.

De luimige stijl van den Schrijver, genoegzaam bekend door de vroeger door hem uitgegeven THOMAS HOGVIUS, is ook in dit Werk te vinden; hetzelve verschaft nog aangename lectuur, en kan als zeer doelmatig beschouwd worden, vooral in onze dagen.

Te Zutphen, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.